

شرایط بهتر موقعیت بالاتر!

در گفتگو با

مسعود بختیاری

آقای مسعود بختیاری با برخورداری بیش از چهل سال سابقه دانش و کار حرفه‌ای در حیطه‌های حسابداری و حسابرسی و تدریس در دانشکده‌های مختلف از دانش‌آموختگان پیشکسوت این عرصه به شمار می‌آیند.

ایشان در سمینارها و محافل علمی-حرفه‌ای خارج از ایران نیز دارای حضوری فعال بوده و با ارائه مقاله در برخی از این سمینارها به تبیین حوزه کاری حرفه حسابرسی در ایران پرداخته‌اند.

آقای بختیاری عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و مدیرعامل مؤسسه حسابرسی آزموده‌کاران هستند.

حسابداری

از اینکه موافقت فرمودید پرسش‌هایمان را در زمینه موضوع محوری این شماره مجله حسابرس با شما در میان بگذاریم، بسیار سپاسگزاریم. اولین پرسش ما این است که آیا به نظر شما حرفه حسابداری و حسابرسی می‌توانست در جایگاه بهتری قرار داشته باشد؟ اگر پاسخ شما مثبت است علت‌های نبودن در جایگاه واقعی چیست؟

بختیاری

به نظر من هر چیزی می‌تواند جایگاه و موقعیت بهتری نسبت به موقعیت فعلی خود داشته باشد، مشروط بر اینکه عوامل تأثیرگذار، شرایط بهتری را ایجاد کند و حرفه حسابرسی و حسابداری نیز از این امر مستثنی نیست. عوامل بسیار زیادی موجب شده‌اند تا ما در موقعیتی که امروز قرار داریم، بمانیم؛ از جمله می‌توان به کاربرد روش‌های سنتی در حرفه تا سال‌های متعدد، کمبود فضاهای آموزشی برای حسابداران و کمبود حسابرسان آموزش‌دیده، ناشناخته بودن ارزش‌های حرفه در جامعه و حوزه‌های اقتصادی و در نتیجه ارج نهادن کافی بر زمینه‌های اجرایی و رشد این بخش مهم از پیکره اقتصادی، دور بودن از پیشرفتهای حرفه‌ای جهان، نبود ارتباط با واحدها و محافل حرفه‌ای بین‌المللی، انحصاری بودن حرفه در سال‌های متمادی و موارد بسیار دیگر، اشاره کرد.

حسابداری

نقش حسابداران و حسابرسان مؤسسه‌های حسابرسی، سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران در توانمندسازی حرفه حسابداری و حسابرسی چیست و آن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در سطوح بالاتر، دسترسی به تسهیل انجام امور و ترویج عمومی آن در بخشهای اقتصادی و تجاری به وسیله مدیریت واحدهای ذریبط، می تواند بسیار اجرایی تر، سریعتر و فراگیرتر باشد.

سازمان

مراجع و انجمنهای حرفه‌ای چه مسئولیتی در آموزش و توسعه نیروی انسانی دارند؟ چه گامهای مشخصی برداشته شده و چه گامهایی باید برداشته شود؟

بختیاری

توجه به مواردی که به آنها اشاره کردم، به نظر می‌رسد اساس ارتقا در جایگاه حرفه حسابداری و حسابرسی، تربیت نیروی انسانی مناسب همراه با برخورداری از دانش حرفه‌ای روز خواهد بود. بدین ترتیب این مهم مسئولیتهای تمامی مراجع و محافل حرفه‌ای را به خوبی ترسیم می‌کند. اما اینکه این مطلب تا چه حد و اندازه مورد توجه جدی و برنامه‌ریزیهای صحیح برای رسیدن به هدف و مقصود باشد، مطلب دیگری است.

در خصوص اینکه چه گامهای مشخصی برداشته شده می‌توان به فعالیتهای مربوط به ترجمه کتابها و متون،

بختیاری

واحدهایی را که نام بردید به واسطه برخورداری از امکانات و ابزار متفاوت، نقش و تأثیرات متفاوتی می‌توانند ایجاد کنند. در بخش حسابداران چنانچه این گروه عظیم دارای علاقه‌مندی به حرفه خود و پیشرفت شخصی و اجتماعی موضوع باشند، طبیعی است که با هدفمند نمودن ساعات مصروفه روزانه، بالا بردن سطح دانش و اطلاعات فنی و حرفه‌ای، نزدیک شدن با استانداردهای متداول کشور و نیز به دنبال آن در سطح بین‌المللی، بستر مناسبی را برای ارتقا و ترویج علمی و عملی این حرفه در گستره بزرگ صنایع و هر مرکز اقتصادی-تجاری ایجاد خواهند کرد که این فرصتی بسیار گرانبهاست.

در بخش مؤسسه‌های حسابرسی نیز با عنایت به مواردی که برشمردم مسئولیتهای مهمتری متوجه مؤسسه‌هایی که احساس مسئولیت بیشتری دارند، خواهد بود.

در این بخش از آموزش و ارتقای فنی و حرفه‌ای کارکنان هر مؤسسه همگام با اهتمام ورزیدن در برقراری ارتباطات حرفه‌ای به محافل علمی و حرفه‌ای داخلی و خارجی و بهره‌گیری از نظریه‌ها، تجربه‌ها، دانش و دستاوردهای تدوین‌شده و آموزش و ترویج آنها به نیروهای تحت تصدی و همچنین مشتریان و شرکتهای طرف قرارداد، خواهند توانست به‌طور حتم بستری مناسب را برای بهینه‌سازی و ارتقای جایگاه حرفه حسابداری و حسابرسی به‌وجود آورند.

در خصوص سازمان حسابرسی با توجه به مسئولیتهایی که از سوی ارکان این سازمان از گذشته دور و با بهره‌گیری از شرایط و امکانات در اختیار و نیز نیروهای حرفه‌ای بسیار برقرار شده بود، این سازمان گامهای بزرگ و ارزشمندی در جهت پیشرفت حرفه‌ای و علمی حسابداری و حسابرسی و نزدیکتر شدن اهل فن به دستاوردهای بین‌المللی برداشته و امیدواریم این راه بیشتر و قوی‌تر ادامه پیدا کند.

در مورد جامعه حسابداران رسمی ایران، از آنجا که این جامعه تشکلی حرفه‌ای از مؤسسه‌های حسابرسی است و با توجه به نقشی که برای مؤسسه‌های حسابرسی قائل شدیم، مدیریت انجام امور آن و همچنین نظارت بر حسن اجرای آن بر عهده جامعه حسابداران رسمی ایران است. با توجه به جایگاه حرفه‌ای جامعه و برخورداری از ارتباطات

به نظر می‌رسد

اساس ارتقا در جایگاه

حرفه حسابداری و حسابرسی

تربیت نیروی انسانی مناسب

همراه با برخورداری از

دانش حرفه‌ای روز خواهد بود

بیشترین بخش آموزش پایه در

دانشگاهها صورت می‌گیرد که

بدیهی است این

آموزش می‌بایست

به دانش مورد نیاز برای

انجام کار حرفه‌ای نزدیک شود

استانداردها و دستورالعمل‌های بین‌المللی و نیز برگزاری سمینارها و کلاسهای آموزشی از سوی برخی از محافل و مراجع حرفه‌ای و انجمنها اشاره کرد. بی‌تردید همین امور به طرز درخور توجهی در رشد دانش و اطلاعات و مهارتهای فنی و حرفه‌ای اهل فن تأثیرگذار بوده و سیری صعودی را برای ارتقای جایگاه حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی از طریق تربیت و آموزش نیروی انسانی، هر چند محدود، به وجود آورده است. حال اینکه چه گامهایی باید برداشته شود، در مبحث کلان موضوع تقویت انجام هر چه بیشتر و جدی‌تر آنچه در گذشته صورت گرفته است باید همچنان مدنظر باشد، ضمن آنکه بیشترین بخش آموزش پایه در دانشگاهها صورت می‌گیرد که بدیهی است این آموزش می‌بایست به دانش مورد نیاز برای انجام کار حرفه‌ای نزدیک شود و این میسر نخواهد شد مگر با برقراری ارتباط تنگاتنگ میان محافل حرفه‌ای و آموزشی که این خود مستلزم برنامه‌ریزی در سطح کلان و به صورت بلندمدت است. در این رهگذر مطالب و پیچیدگیهای متعددی نیز وجود دارد که نیاز به پردازش و آنالیز عوامل تأثیرگذار بر آن است.

سازمان

مؤسسه‌های حرفه‌ای حسابرسی و حسابداری چگونه می‌توانند سرمایه انسانی خود را تقویت کند؟

بختیاری

پاسخ این پرسش شما به نوعی سهل و ممتنع است، از این رو که در تئوری بسیار ساده اما در اجرا بسیار دشوار است. تقویت نیروی انسانی در مؤسسه‌ها به دو بخش نیروهای موجود و نیروهای جدید تقسیم می‌شود. تقویت این افراد بدون تردید از منظر دانش آکادمیک و نیز توان اجرایی امور، تحت شرایط مورد نظر مدیریت مؤسسه‌ها است. بدیهی است این کار مستلزم وجود استراتژی صحیح مدیریتی در مؤسسه، داشتن برنامه‌های صحیح، اجرای آنها و صرف وقت، انرژی و هزینه برای رسیدن به هدفهای یادشده است. استخدام نیروهای مناسب و سپس آموزش، نظارت، برقراری روابط صمیمانه و احترام‌آمیز و همچنین ترویج اخلاقیات و صداقت حرفه‌ای و ... همگی می‌توانند در زمره تقویت نیرو و سرمایه انسانی مؤسسه‌ها به‌شمار آیند.

سازمان

نقش مؤسسه‌های خدمات حسابداری و حسابرسی کوچک و متوسط را در توانمندسازی حرفه حسابداری و حسابرسی چگونه ارزیابی می‌کنید؟ چه خط‌مشی‌هایی را در مورد مؤسسه‌های مزبور باید دنبال کرد؟

بختیاری

به نظر بنده مؤسسه‌های حسابرسی فارغ از اندازه سازمانی خود و در راستای هدفهای حرفه‌ای، مسئولیت دارند تا نسبت به اجرای استانداردها، با در نظر گرفتن تمامی شئون حرفه‌ای، اهتمام ورزند. در این گیرودار یکی از مسائلی که در بقای این مؤسسه‌ها نقش عمده‌ای دارد، بحث درامدزایی و میزان سهم بازار است. با توجه به اینکه در حال حاضر بازار اقتصادی به شدت نیازمند اصلاحات زیربنایی و اعمال کنترل‌های مستمر برای بهبود شرایط اقتصادی است نقش این مؤسسه‌ها (چه بزرگ و چه کوچک) می‌تواند بسیار پررنگتر از گذشته باشد به شرط آنکه برنامه‌ریزیهای ارکان مؤثر و استراتژیها به این سو، سوق پیدا کند.

در واقع، داستان این مؤسسه‌ها، داستان سیم‌خار است،

مؤسسه‌های حسابرسی و یا مدیران حسابرسی از زاویه استقلال حسابرسی بارها نیز مورد بررسی و اظهارنظرهای گوناگون قرار گرفته است.

سازمان

رابطه توانمندسازی حرفه حسابداری و حسابرسی و کیفیت حسابرسی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بختیاری

بدیهی است کیفیت جزو جدانشدنی و از اصول اولیه استانداردهای حسابرسی است، ضمن آنکه به‌طور اصولی اعمال کنترل‌های دقیق‌تر بر نگاه‌های اقتصادی می‌تواند باعث بهبود شرایط اقتصادی شود و این کار ممکن است موجب افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از تمامی منابع موجود در جامعه باشد. بخش عمده‌ای از این کنترل‌ها به‌وسیله مؤسسه‌های حسابرسی در حال انجام است. آشکار است که کیفیت حسابرسی در سایه توانمندی مؤسسه‌ها

هدف و مقصد برای همه یکسان است، گو اینکه ممکن است رو‌نمای اجرای آنها متفاوت به‌نظر برسد. بنابراین همه مؤسسه‌های حرفه‌ای می‌توانند نقش مؤثری در توانمندسازی حرفه داشته باشند.

سازمان

چگونه می‌توان از دانش و تجربه کشورهای دیگر در زمینه آموزش و توسعه حرفه حسابداری و حسابرسی استفاده کرد؟

بختیاری

اساساً نیاز امروز کشور، حضور در عرصه‌های بین‌المللی است و حرفه ما نیز از این بابت مستثنی نیست. این مهم میسر نخواهد شد مگر در سایه جاری‌سازی و استفاده از الگوها و استانداردهای بین‌المللی به‌منظور همگن‌سازی شرایط و ایجاد زبان مشترک برای درک متقابل.

در حال حاضر در محافل آکادمیک و دانشگاهها از منابع خارجی و ترجمه متنهای تخصصی استفاده می‌شود و دانش‌آموختگان پس از فارغ‌التحصیلی و ورود به بازار کار متوجه تفاوت‌های میان دانش کسب‌شده و عملیات اجرایی می‌شوند، بنابراین به‌نظر می‌رسد بهتر است به جای بومی‌سازی استانداردهای اجرایی، چارچوب کلی همانگونه که تدوین شده به اجرا گذارده شود که در این صورت ایجاد ارتباط با دیگر کشورها و استفاده از تجربه‌های ایشان پیش‌روی ما خواهد بود و امکان استفاده از تجربه‌های دیگر کشورها را نیز ممکن خواهد ساخت.

سازمان

آیا چرخش مؤسسه‌های حسابرسی و مدیران حسابرسی می‌تواند به توانمندسازی حرفه کمک کند؟

بختیاری

به‌نظر من پاسخ این پرسش شما منفی است. چرخش در مؤسسه‌های حسابرسی به‌وسیله برخی از مراکز اقتصادی اثرگذاری مهمی بر حرفه ندارد و به‌طور عمده بر سیاستها و ضوابط سازمانهای ذیربط مبتنی است، چنانچه در سطح بین‌المللی نیز به‌طور عمده محدودیتهای درخور توجهی در قبال واگذاری مسئولیتهای حرفه‌ای به مؤسسه‌های حسابرسی برای سالیان طولانی وجود ندارد، گو اینکه مسئله چرخش

استخدام

نیروهای مناسب و

سپس آموزش

نظارت

برقراری روابط صمیمانه و

احترام‌آمیز و همچنین ترویج

اخلاقیات و صداقت حرفه‌ای

همگی می‌توانند

در زمره تقویت نیرو و

سرمايه انسانی مؤسسه‌ها

به‌شمار آیند

زیرساختها را به منظور جایگزینی رویکرد نوین به جای رویکرد سنتی، بیش از پیش مدنظر قرار دهند و این کار در سایه آموزش مستمر اهالی فن میسر خواهد شد. در اینجا باید اشاره کنم طبیعی است که به جای استفاده از نیروهای متخصص و آموزش دیده (که هم بسیار گرانهاست و هم می تواند صرف امور مهمتری از جمله تفکر در یافتن راهکارهای خلاقانه برای انجام کار و تولید علم و یا حتی افزایش کیفیت کار شود) می توان در فرایندهای تکراری از فناوریهای نرم افزاری و تجهیزات مربوطه، بهره مند شد.

بدیهی است تغییر و تحول در نگرش، زاینده آموزش، برنامه ریزی و هدفگذاری و تعیین استراتژیهای حرفه ای است و این خود در سایه خرد جمعی و مصلحت اندیشی و آینده نگری به دست خواهد آمد. در نتیجه بی تردید آموزش حرفه ای به ویژه به صورت مستمر همراه با استفاده بهینه از تجهیزات و نرم افزارهای ضروری موجبات پیشرفت و توانمند شدن هرچه بیشتر حرفه حسابداری و حسابرسی را فراهم خواهد آورد.

امیدوارم که مراجع ذیصلاح و محافل حرفه ای با همسویی، هم اندیشی و استفاده از تجربه های ارزشمند اهالی این حرفه و با نگاهی باز به چشم انداز آینده پیش رو، نسبت به ترسیم دورنمای روشنتری از حرفه و تدوین استراتژیهای متنوع برای ارتقای روزافزون حرفه ای و همچنین انجام برنامه ریزیهای مؤثرتر تا تحقق تمام هدفهای آرمانی همت مضاعفی را به کار گیرند. به امید افقهای روشنتر.

سازمان

صرف وقت شما را ارج بسیار می نهیم و بار دیگر برای سرگرفتن این گفتگو از شما بسیار سپاسگزاریم، موفق باشید.

آموزش حرفه ای مستمر

سرمایه گذاری و استفاده از

تجهیزات و نرم افزارها در

توانمندسازی مؤسسه ها

بسیار مؤثر است

محقق خواهد شد و این میسر نخواهد شد مگر با انجام برنامه ریزیهای کلان، به وسیله مراجع دارای صلاحیت حرفه ای و شناساندن نقش مؤسسه های حسابرسی به فعالان اقتصادی و در پی آن لزوم انجام این کنترلها به وسیله ایشان که این خود باعث تقویت مؤسسه های حسابرسی و در نتیجه آماده سازی بستر مناسبی برای پیشرفت فنی و در نتیجه بهبود عملکرد ایشان خواهد بود. این کار می تواند موجب ترسیم دورنمای روشن و کاملی از این حرفه و نویددهنده افقهای روشن آینده باشد.

سازمان

نقش آموزش حرفه ای مستمر و سرمایه گذاری و استفاده از تجهیزات و نرم افزار (فناوری) را در توانمندسازی حرفه حسابداری و حسابرسی چگونه ارزیابی می کنید؟

بختیاری

به نظر بنده آموزش حرفه ای مستمر، سرمایه گذاری و استفاده از تجهیزات و نرم افزارها در توانمندسازی مؤسسه ها بسیار مؤثر است اما این امر نیازمند آن است که ارکان مؤثر در حرفه با توجه به توسعه صنعت و اقتصاد، برنامه ریزیهای مؤثر بر